

POSTANOWIENIE

Dnia 7 września 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Wojciech Katner

w sprawie z powództwa K.Z. i I.Z.
przeciwko R. sp. z o.o. w W., T.L. i M.K.
o ochronę dóbr osobistych,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 7 września 2017 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powodów
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 3 czerwca 2016 r., sygn. akt I ACa (...),

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania
i zasądza od powodów solidarnie na rzecz strony pozwanej
łącznie kwotę 360,- (trzysta sześćdziesiąt) złotych z tytułu
kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 4 lutego 2015 r. Sąd Okręgowy w W. zobowiązał pozwanych R. sp. z o.o. z siedzibą w W., T.L. i M.K. do opublikowania w wydaniu prasowym oraz w serwisie internetowym tygodnika oświadczenia we wskazanym w wyroku brzmieniu, w którym przepraszają powodów K.Z. i jego żonę I.Z. za

naruszenie dóbr osobistych przez zamieszczenie w tygodniku (...) z dnia 23 - 29 lipca 2012 r. w określonym artykule prasowym prywatnych fotografii bez wiedzy i zgody powodów; zasądził także solidarnie od pozwanych na rzecz powodów po 5 000 złotych tytułem zadośćuczynienia, oddalił powództwo w pozostałym zakresie i rozstrzygnął o kosztach postępowania.

W wyniku rozpoznania apelacji pozwanych oraz powodów, Sąd Apelacyjny w (...) w wyroku z dnia 3 czerwca 2016 r. zmienił wyrok Sądu pierwszej instancji i uwzględnił częściowo apelację pozwanych w ten sposób, że oddalił powództwo o zobowiązanie pozwanych do opublikowania oświadczenia, o którym była mowa w serwisie internetowym tygodnika; oddalił apelację pozwanych w pozostałej części oraz apelację powodów w całości i zniósł wzajemnie między stronami koszty postępowania apelacyjnego. Zmiana orzeczenia Sądu pierwszej instancji i oddalenie powództwa odnośnie do zamieszczenia oświadczenia pozwanych w serwisie internetowym wynikało z tego, że zdjęcia prywatne powodów, które bezprawnie zostały zamieszczone w wydaniu papierowym tygodnika nie znalazły się w wydaniu internetowym artykułu prasowego, więc zasada adekwatności kompensaty naruszenia dobra osobistego (art. 24 k.c.) sprzeciwiała się temu, aby był obowiązek publikacji także w tym medium.

W skardze kasacyjnej powodowie zarzucili wyrokowi Sądu Apelacyjnego naruszenie zaskarżonym wyrokiem przepisów postępowania, tj. art. 227 w związku z art. 381 k.p.c. oraz naruszenie art. 316 § 2 k.p.c. Odnośnie do prawa materialnego zarzuty dotyczą naruszenia art. 23 k.c. przez błędną wykładnię; art. 24 § 1 k.c. w związku z art. 12 ust. 1 pkt 1 i art. 10 ustawy Prawo prasowe, a także art. 1 ust. 2 Kodeksu Etyki Dziennikarskiej przez ich błędną wykładnię; art. 12 ust. 1 Prawa prasowego przez błędne zastosowanie; art. 38 ust. 1 Prawa prasowego przez jego niezastosowanie; art. 6 w związku z art. 24 § 1 k.c. przez błędne zastosowanie i art. 47 w związku z art. 45 ust. 1 Konstytucji RP przez ich naruszenie względem powodów. Skarżący wniesli o uchylenie zaskarżonego wyroku w części, w której Sąd Apelacyjny zmienił wyrok Sądu pierwszej instancji, oddalił apelację powodów w całości oraz zniósł między stronami koszty postępowania i w tym zakresie przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania z zasądzeniem od pozwanych na rzecz powodów kosztów postępowania.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną pozwani wniesli o jej oddalenie i zasądzenie od powodów kosztów postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie mogła zostać przyjęta do rozpoznania ze względu na brak spełnienia przesłanek, o których mowa w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

We wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania, z powołaniem się na art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c. skarżący wskazali na występowanie w sprawie istotnych zagadnień prawnych; nie wskazali na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej, czego dotyczy powołany pkt 4 w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Zagadnienia prawne zostały przedstawione w postaci czterech pytań, wymagających, zdaniem powodów odpowiedzi Sądu Najwyższego. Pierwsze odnosi się do chwili, w której oceniana ma być bezprawność działań dziennikarza według okoliczności z czasu dokonywania publikacji, albo ze stanu sprawy istniejącego w chwili zamknięcia rozprawy. Drugie pytanie dotyczy brania przez sąd pod uwagę dowodów wskazujących na nieprawdziwość treści zawartych w artykule prasowym, która to nieprawdziwość ujawniła się po dokonaniu publikacji artykułu. Trzecie pytanie odnosi się do oceny bezprawności [działania] dziennikarza, występującej przez cały czas pozostawiania artykułu w Internecie, kiedy już ustalono nieprawdziwość zawartych w nim treści (publikacja jest permanentna). Czwarte pytanie sprowadza się do zasadności żądania usunięcia artykułu z serwisu internetowego, jako zależnej od tego, czy uzna się bezprawność [działania] dziennikarza w chwili dokonywania publikacji papierowej, czy też jest ona niezależna i wynikająca wyłącznie z faktu, że po opublikowaniu artykułu okazało się, iż zawarte w nim informacje są nieprawdziwe.

W art. 398⁴ § 1 k.p.c., na który to przepis pozwany powołuje się w skardze kasacyjnej wskazuje się, co winna zawierać ta skarga: oznaczenie orzeczenia, od którego jest wniesiona i zakres zaskarżenia, przytoczenie podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienie oraz wnioski skarżącego odnośnie do zaskarżonego orzeczenia. Skarga w niniejszej sprawie odpowiada wymaganiom powołanego przepisu, chociaż jakby dwukrotnie w uzasadnieniu przedstawia motywy podstaw kasacyjnych, które najpierw są zatytułowane: „Uzasadnienie zarzutów kasacyjnych”

(pkt II) z podziałem na uzasadnienie zarzutów naruszenia przepisów postępowania i przepisów prawa materialnego (pkt 1 i 2), a następnie jako „Uzasadnienie podstaw kasacyjnych” (pkt III). Zewnętrznie brakuje więc uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, którego sporządzenie jest wymagane przez art. 398⁴ § 2 k.p.c., na który to przepis pełnomocnik pozwanego się nie powołuje. Przyjąć jednak należy, że decyduje treść pisma procesowego, co sprawia, że część III uzasadnienia skargi kasacyjnej została uznana za uzasadnienie w rozumieniu art. 398⁴ § 2 k.p.c., a to z kolei umożliwia w ogóle formalne rozpoznawanie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania (art. 398⁶ k.p.c.).

W utrwalonym i znanym od dawna stanowisku Sądu Najwyższego oraz w doktrynie zostało wyczerpująco wyjaśnione, jak powinien zostać merytorycznie uzasadniony wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, w szczególności wtedy, gdy zawiera zagadnienia prawne, wymagające zdaniem skarżącego rozstrzygnięcia przez Sąd Najwyższy. Powinien być zatem przeprowadzony profesjonalny wywód prawniczy, w którym na podstawie orzecznictwa sądowego i piśmiennictwa wskazuje się na prezentowane poglądy odnoszące się do przedstawionego zagadnienia lub zagadnień. Potem prezentuje się własne stanowisko, które nie ma się jednym zdaniem odwoływać do odmiennych poglądów sądu drugiej instancji, których się nie podziela, tylko przekonać o zasadności rozważenia w postępowaniu kasacyjnym problemu prawnego, dowodząc ponadto, że jest istotny i nowy, dotychczas nie występujący w orzecznictwie Sądu Najwyższego.

Dawno zostało przyjęte w doktrynie i praktyce, że nie można poprzestać w skardze kasacyjnej na uzasadnieniu samych podstaw kasacyjnych, według art. 398³ § 1 k.p.c., gdyż uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej pełni inną funkcję, a sam wniosek jest rozpoznawany na wstępnym etapie postępowania kasacyjnego, w którym nie rozważa się racji stron sporu. Z kolei, istotność przedstawianych zagadnień prawnych do rozpatrzenia musi wynikać zarówno z wpływu stanowiska, które ma zająć Sąd Najwyższy na dalszy przebieg rozpoznawanej sprawy, jak równie ważne ma być znaczenie tego stanowiska dla rozwoju prawa (publicznoprawna funkcja skargi kasacyjnej). Ponadto, nie wystarczy odwołać się tylko do braku jednolitego stanowiska judykatury, co uczyniono

w pierwszym i końcowym zdaniu uzasadnienia skargi w niniejszej sprawie, tylko taką niejedność orzecznictwa należy szczegółowo wykazać i odnieść ją do konkretnych przepisów prawa, na co z powołaniem przykładowych orzeczeń Sądu Najwyższego zwraca uwagę pełnomocnik pozwanych w odpowiedzi na skargę. Swoją drogą, niejedność orzecznictwa łączy się bardziej nie z pierwszą (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), tylko z drugą przesłanką upoważniającą do przyjęcia skargi, to znaczy z rozbieżnością w orzecznictwie, wymagającą wykładni przepisów prawnych to powodującą (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.). Niestety, w uzasadnieniu skargi kasacyjnej w rozpoznawanej sprawie, poza zgłoszeniem pytań i ich częściowym omówieniem w pkt III uzasadnienia zabrakło wskazanych elementów wniosku, dających podstawę do przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Z tych względów należało na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, rozstrzygając o kosztach postępowania kasacyjnego, w którym wniesiona została jedna odpowiedź na skargę, przez przyznanie łącznie zwrotu kosztów, mając za podstawę art. 98 w związku z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c.

aj